

Een sterke verbinding tussen onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk is waar De Haagse Hogeschool als netwerk-hogeschool voor staat. De opleiding HRM organiseert daarom jaarlijks een symposium waar studenten, docenten en relaties uit de praktijk elkaar ontmoeten. Namens de opleiding HRM heten we je van harte welkom bij het HRM-symposium 2019 dat in het teken staat van de toekomst.

HRM of the future: be prepared not scared

The robots are coming en zullen de wereld radicaal veranderen. Ook de energietransitie, zelfrijdende auto's, blockchain, migratie en klimaatvraagstukken zorgen voor fundamentele maatschappelijke en economische veranderingen. Wat is de impact van deze ongekende dynamiek op het werk en op de maatschappij? Is er bijvoorbeeld straks nog werk voor iedereen of gaan we een tweedeling krijgen tussen de *haves* en de *have nots*? Hoe kunnen we ons voorbereiden op wat komen gaat en wat is de rol van HRM daarbij?

Kom ideeën opdoen bij onze lezingen, workshops en masterclasses en laat je inspireren door de verhalen en inzichten van experts op het gebied van trends, robotica en artificial intelligence.

Wij wensen je een informatief en leerzaam symposium toe.

Programma

12.30 – 13.30 uur	Ontvangst met koffie en thee
13.30 – 13.35 uur	Welkom
13.35 - 13.45 uur	Lezing, Rajash Rawal , lid College van Bestuur, De Haagse Hogeschool
13.45 - 15.20 uur	Lezing, Ruud Veltenaar , ondernemer, filosoof en trendwatcher
15.30 -16.30 uur	Workshops en masterclasses
16.35 – 17.20 uur	Lezing, Anne Doeser , HR-innovator, Rabobank
17.20 - 17.30 uur	Afsluiting, Deniz Dibooglu , oud-HRM student winnaar ECHO Award 2018
17.30 – 18.30 uur	Netwerkborrel en informatiemarkt

OVERZICHT LEZINGEN, WORKSHOPS EN MASTERCLASSES

Plenaire lezing

Wereldburgerschap

Door **Rajash Rawal**
Locatie Aula
Van 13.35 – 13.45 uur

Rajash Rawal is lid van het College van Bestuur van De Haagse Hogeschool. Hij is al twintig jaar in verschillende hoedanigheden verbonden aan De Haagse Hogeschool. Eerst als uitwisselingsstudent, later als docent/ onderzoeker bij de opleiding European Studies en directeur van de faculteit Management & Organisatie en, sinds 1 september 2018 als lid van het college van bestuur van De HHS.

Plenaire lezing

Over megatrends en mondiale ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor onze welvaart en welzijn

In de lezing van Veltenaar staan de megatrends en mondiale ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor onze welvaart en ons welzijn centraal. Hoe ziet de wereld eruit in 2030? Wat betekent dat voor ons werk en ons welzijn? En wat voor leiderschap en ondernemerschap hebben we dan nodig?

Door **Ruud Veltenaar**
Locatie Aula
Van 13.45 – 15.20 uur

Ruud Veltenaar is een internationale trendwatcher die zijn visie, inzichten en humoristische anekdotes baseert op meer dan 25 jaar ervaring als ondernemer en bestuurder bij bedrijven als McKinsey, Volmac, RAET, Wegener en Planet Internet. Veltenaar, die zichzelf een friskijker noemt, biedt duidelijkheid over de toekomst en hoop op een betere wereld.

Workshop

Beroepen in transitie: hoe maak je HRM concreet?

Is het je ook opgevallen dat er vaak over wordt gesproken dat werk verandert, maar dat trends te weinig concreet worden gemaakt om er iets mee te kunnen doen? Ellen Sjoer en Petra Biemans ontwikkelden een aanpak om de kern van de veranderingen op het werk in kaart te brengen. In deze workshop zetten we met elkaar de volgende stap door kritisch te kijken naar de huidige HR- instrumenten. Stimuleren die een leven lang ontwikkelen om veranderingen in werk vorm te kunnen geven? Stimuleren die dat voor iedereen die voor de organisatie werkzaam is? Nieuwe tijden vragen om toekomstgericht hrm: innovatief en toepasbaar! Ontwerp je mee?

Door **Ellen Sjoer en Petra Biemans**
Van 15.30 – 16.35 uur

Ellen Sjoer is lector Duurzame Talentontwikkeling bij De Haagse Hogeschool. Het is haar passie om er voor te zorgen dat organisaties professionals en studenten in hun kracht zetten.

Petra Biemans is lector HRM en Persoonlijk Ondernemerschap bij de Hogeschool In Holland.

Masterclass

De toekomst van werk is nu

Er zijn fundamentele veranderingen gaande in hoe we werken en zullen werken in de nabije toekomst. Digitalisering en *smart automation* – een combinatie van machine learning, robotica en kunstmatige intelligentie – veranderen onze werkomgeving in een nooit eerder gezien tempo. Werkenden (en niet-werkenden) moeten voortdurend aan hun employability (de lenigheid om aantrekkelijk te blijven op de steeds veeleisender arbeidsmarkt) werken. Organisaties moeten hen daarbij actief ondersteunen en tegelijkertijd zelf mee bewegen om het hoofd te kunnen bieden aan disruptieve ontwikkelingen en onverwachte nieuwkomers. En dan is er nog de dreiging dat een tekort aan talent de groei vertraagt en de economie voortijdig doet stilvallen. Afwachten is geen optie. We moeten NU op alle niveaus passende maatregelen nemen en onze werkrelaties anders organiseren. Werkenden moeten worden gefaciliteerd om hun competenties en kennis te verrijken om ook straks nog succesvol te kunnen zijn. Om dit te kunnen doen, moet je de toekomst van werk en van werkrelaties kennen en weten welke krachten daar van invloed op zijn. Bastiaan Starink neemt je mee in deze ontwikkelingen en maakt deze zo concreet mogelijk.

Door **Bastiaan Starink**
Van 15.30 – 16.35 uur

Bastiaan Starink is partner bij PWC, People and Organisation, Retirement and Pension. Hij houdt zich bezig met het adviseren van werkgevers en overheid over HR-beleid, pensioen en hoe zij zich kunnen voorbereiden op de toekomst van werk. Starink is bijzonder geïnteresseerd in alles wat de toekomst gaat brengen binnen bedrijven. Hoe gaat de flexibiliteit op de arbeidsmarkt leiden tot nieuwe contactvormen? Hoe gaan we op de werkvloer met elkaar om als we tot ons 80-ste moeten werken? Het zijn voorbeelden van vragen waar Starrink (nog) geen antwoord op weet en die de toekomst boeiend maken. Maar, zo zegt Starink in zijn masterclass: afwachten is geen optie.

Workshop

Workforce of the future

Door verdergaande automatisering, robotisering en andere technologische ontwikkelingen is de verwachting dat het werk en de arbeidsmarkt verder verandert. Op basis van de uitkomsten van het jaarlijkse HR Trendonderzoek moeten we constateren dat het thema 'Impact van robotisering/digitalisering op het personeelsbeleid' (nog) maar relatief weinig aandacht krijgt. Benut de hedendaagse mogelijkheden niet alleen om klassieke HR-processen in een modern jasje te gieten, maar verrijk de systemen met inzichten rondom de huidige werknemers en de inschatting van de competenties en capaciteit die in de nabije toekomst vereist zijn. Dat is de boodschap van Van der Spek. Natuurlijk is het prachtig om mooie dashboards te hebben met verzuim- en verloopcijfers, maar het is zaak de inzichten meer op het niveau van strategische personeelsplanning te brengen. In zijn workshop ga je aan de slag met het thema Workforce of the future.

Door **Hans van der Spek**
Van 15.30 – 16.35 uur

Hans van der Spek is senior management consultant arbeidsmarkttrends bij Berenschot. Hij voert voornamelijk projecten uit gericht op de financiële aspecten rondom HR waaronder onder andere harmonisatie van arbeidsvoorwaarden, *due diligence* onderzoeken en collectieve en individuele beloningsonderzoeken. Daarnaast adviseert hij opdrachtgevers over vraagstukken die gaan over bijvoorbeeld de inrichting van de HRM-afdeling of de keuze voor en implementatie van HRM-software.

Als manager van het Kenniscentrum HCM van Berenschot is hij verantwoordelijk voor de uitvoering van de talrijke onderzoeken en surveys op het gebied van HR en arbeidsvoorwaarden. Van der Spek is ook als freelance docent verbonden aan Avans+ en de Utrecht Business School

Masterclass

Artificial Intelligence (AI), work and ethics

Soon, AI will affect 100% of jobs. With special guest Rosita the robot we will conduct an interactive, quiz-driven session discussing important questions that arise in the context of the workplace in this new world. Should we as employees or employers be afraid of the new technology? No. Should we prepare to address important questions sooner than later? Absolutely. In this session, we will also see local examples of research where a) AI is used to understand employee behaviour, b) a student project on AI Ethics is leading to the creation a new job role, and c) we use AI to address AI Ethics questions.

Door **Zoltán Szlavik**
Van 15.30 – 16.35 uur

Zoltán Szlavik is the lead at the IBM Benelux Center for Advanced Studies (CAS), where his research is focused on various aspects of Artificial Intelligence (e.g. Crowdsourcing, AI Ethics), applied to client challenges both internally and externally. He collaborates extensively with local academic institutions, primarily with the Vrije Universiteit Amsterdam and TU Delft. His background is in Data Science (IBM, Vrije Universiteit Amsterdam) and Information Retrieval (Queen Mary University of London). The IBM Benelux Center for Advanced Studies is a Research and Innovation department in which IBM researchers and academic partners study (enterprise) crowdsourcing, AI and Data Science, and apply these concepts on real-world industrial challenges in prototypes and first-of-a-kind implementations.

Masterclass

Blockchain

Bitcoins en blockchain: het zijn de toverwoorden van dit moment. Maar wat is het nou precies? En gaat de wereld er echt door veranderen? De bitcoingekte ontnemt helaas het zicht op de erachter liggende techniek van blockchains. Zoals het internet vanaf de jaren '90 de wereld op z'n kop zette, zal blockchain dat het komende decennium doen. Want deze technologie maakt *middle men* zoals notarissen, advocaten, banken deels overbodig. In deze masterclass neemt Jordi Jansen je mee op reis door de basisbeginselen van deze innovatie: van transacties tot *smart contracts*. Hoe snel denk je zelf dat innovatie doorpakt nu het internet iedereen verbindt en ben je daar klaar voor als mens en als professional?

Door **Jordi Jansen**
Van 15.30 – 16.35 uur

Jordi Jansen werkt als docent/onderzoeker bij De HHS en het Blockchain Educatiecentrum en is daarnaast actief als blockchain business designer en adviseur. Met een achtergrond als registeraccountant en een voorliefde voor cijfermatige verbanden plus IT was er een logische klik met blockchaintechnologie.

Workshop

Professionals op de digitale snelweg

Professionals werken steeds meer samen software programma's die hen ondersteunen bij taken die de corebusiness vormen van hun werk. Recruiters kiezen met behulp van algoritmes de meest geschikte kandidaat, apothekers maken het de medicatiebewaking gebruik van geavanceerde programma's, verzekeringsagenten laten software programma's bepalen of er wel of niet sprake is van fraude. Wat doet dit met mensen? Samen met tweedejaars studenten hebben we geïnventariseerd wat met name HR- professionals nodig denken te hebben om samen met de techniek te blijven leren.

Door **Karin Potting**
Van 15.30 – 16.35 uur

Karin Potting is hogeschool hoofddocent bij de opleiding HRM en lid van de kenniskring Duurzame Talentontwikkeling. Ze is met name geïnteresseerd in de vraag hoe organisaties er voor kunnen zorgen dat de digitaliseringprocessen het werkplezier van medewerkers kunnen versterken.

Workshop

Vlees, bloed en de werkvloer

Als we aan de toekomst van werk denken, denken we onwillekeurig aan robots. En robots, daar vinden we wat van. Vaak vinden we ze eng. Robots boezemen angst in omdat zij – hoe anders dan wij mensen – voorspelbaar zijn, nooit ziek zijn, emoties geen rol laten spelen, niet vervuild raken, niet roddelen enzovoorts. We vrezen dan ook robots in veel opzichten de ideale werknemers zijn, precies omdat ze niet van vlees en bloed zijn. Zouden wij ook wel eens willen zijn, minder vlees en bloed. Vast een stuk minder gedoe. Maar wat zouden we verliezen als vlees en bloed – noem het onze lichamelijkeid – geen rol meer zou spelen op ons werk? In deze workshop verkennen welke plek lichamelijkeid opeist en inneemt tussen 9-5. Beetje ongemakkelijk onderwerp, ja. Maar ook de moeite waard, en best leuk.

Door **Jacco van Uden**
Van 15.30 – 16.35 uur

Jacco van Uden is lector Change Management bij De Haagse Hogeschool. Als lector verkent hij samen met de leden van zijn onderzoeksgroep hoe we los kunnen komen van onze standaardmanieren van managen en organiseren. In die verkenning speelt kunst een heel belangrijke rol. Wat kunnen wij organisatiemensen leren van kunstenaars? Zien kunstenaars de dingen anders, zien zij andere dingen? En wat zien zij dan? Hoe gaan kunstenaars te werk, en verschilt dat nou echt zo veel met hoe wij werken? Wat gebeurt er bijvoorbeeld wanneer je als hoofd van een onderzoeksgroep een maand lang van baan ruilt met een Argentijnse performance kunstenaar? Vragen die Jacco nog steeds duizelen.

Workshop

Duurzame inzetbaarheid in hightech toekomst

Dennis Lindboom laat zien hoe technologie verbindt. Werkgevers, werknemers, sectoren, dienstverleners en wetenschap werken op slimme manieren in een digitaal ecosysteem met elkaar samen aan duurzame inzetbaarheid. De wetenschap stelt haar instrumenten ter beschikking om te meten, dienstverleners bieden hun producten aan, werkgevers zorgen voor een eenduidige plek waar alle informatie en diensten voor duurzame inzetbaarheid voor de werknemers te vinden zijn en de werknemer heeft als 'burger' een eigen kluis waarin de persoonlijke data worden bewaard en meegenomen kunnen worden van de ene naar de andere werkgever.

Robert Gartner zal inzoomen op boeien en binden van medewerkers 2.0. Het gaat gelukkig weer goed met de economie, wat ook merkbaar is de sector transport en logistiek. Door de groei zien we ook krapte ontstaan op de arbeidsmarkt. En wordt het behouden van werknemers net zo belangrijk als zorgen voor voldoende instroom. Behouden van medewerkers betekent oog hebben voor vitaal en met plezier werken. Daarbij heb je als werkgever en werknemers een belangrijke rol. Hoe geef je jouw werknemers regie over hun eigen inzetbaarheid?

Door **Dennis Lindboom en Robert Gartner**
Van 15.30 – 16.35 uur

Dennis Lindboom heeft jarenlange ervaring als adviseur gezondheidsmanagement en duurzame inzetbaarheid in bedrijven uit allerlei sectoren en heeft daarnaast samen met TNO diverse instrumenten ontwikkeld (zoals de Duurzame Inzetbaarheid Index (DIX) en de Bedrijfsscan DI). Dennis is medeoprichter van het Nationaal Platform Duurzame Inzetbaarheid (NPDI). Twee jaar geleden heeft hij in het kader van zijn eigen inzetbaarheid een carrièreswitch gemaakt en technologie startup JOHAN BV opgericht. JOHAN is inmiddels aardig op weg naar de scale-up fase met ruim 700 aangesloten werkgevers, 200 dienstverleners en 50.000 werknemers die gebruik maken van het digitale JOHAN-platform.

Robert Gartner is tien jaar beroepsmilitair geweest en gedurende een aantal jaren zelfstandig ondernemer. Vanaf 2002 is hij werkzaam bij het Sectorinstituut, eerst als docent/trainer en later als leermiddelenontwikkelaar. Sinds 2015 is hij Innovatiemanager die zich bezig houdt met concept ontwikkeling voor werkgevers en werknemers, in het kader van duurzame inzetbaarheid.

Workshop

Hoe creëer je een lerende organisatie? Een praktijkvoorbeeld van het transformatieproces van de opleiding HRM

De opleiding HRM besloot vier jaar geleden het roer volledig om te gooien. Het traditionele onderwijs werd vervangen door leerlandschappen waarin docenten in multidisciplinaire teams onderwijs samen gingen ontwerpen en verzorgen in samenwerking met studenten en professionals uit de beroepspraktijk. Vertrekpunt was de vernieuwing van het gehele curriculum en een *no way back scenario*. Daarbij is gezocht naar een organisatiemodel waarin professionals en studenten zoveel mogelijk tot hun recht komen en ruimte krijgen voor continue vernieuwing. Drie jaar verder hebben we als team veel geleerd over wat onderwijs vernieuwend en toekomstbestendig maakt. Tijdens deze workshop wij de ervaringen en vragen jullie mee te denken over de uitdagingen bij het vervolg.

Door **Sander Rijksbaron, Ilse Hunfeld, Roos Didden en Marijn Jansen**
Van 15.30 – 16.35 uur

Sander Rijksbaron is opleidingsmanager van de opleiding HRM. **Ilse Hunfeld** is eveneens verbonden aan De Haagse Hogeschool als docent HRM. Hiervoor was zij tien jaar werkzaam in verschillende HRM-functies bij onder andere PostNL. HRM-studenten **Roos Didden** en **Marijn Jansen** leveren ook een bijdrage aan deze workshop.

Workshop

Arbeid van de toekomst bij de NS

De komende jaren wordt NS geconfronteerd met verschillende interne en externe ontwikkelingen die impact hebben op het werk. Denk bijvoorbeeld aan digitalisering, automatisering en de (veranderende) wensen van de reiziger. Met een vertegenwoordiging uit de organisatie heeft de NS voor verschillende doelgroepen vooruit gekeken naar het jaar 2025. Welke ontwikkelingen verwachten wij? Zijn er verschillende scenario's te onderscheiden? Wat betekent dit voor de uitvoering van het werk? Hebben wij straks meer of minder mensen nodig? En hoe veranderen benodigde skills van onze medewerkers? In deze masterclass hoor je meer over de aanpak van de NS.

Door **Margriet Cuypers en Jean Paul Lucassen**
Van 15.30 – 16.35 uur

Margriet Cuypers is directeur Talent, Organisatie en Inzetbaarheid en **Jean Paul Lucassen**, People Analytics Lead. Beiden zijn werkzaam bij de NS.

Plenaire lezing

Best case: HR-innovation lab

De Rabobank heeft een zogenaamd HR Innovation Lab waar verschillende experimenten gedaan worden. Daarbij richt de bank zich op vier technologieën om de medewerker maximaal te laten ontwikkelen: artificial intelligence, blockchain, robotics en virtual reality. Bij deze experimenten wordt het gesprek aangegaan met HR tech-providers en wordt men automatisch aan het denken gezet over hoe deze technologieën de medewerker maximaal kunnen ondersteunen om zijn talenten te ontwikkelen. Bij de Rabobank worden momenteel de mogelijkheden verkend van robot Mr Furhat, die is uitgerust met artificial intelligence. Tijdens het HRM-symposium krijg je filmfragmenten te zien van Furhat 's kunsten.

Door **Anne Doeser**

Locatie Aula

Van 16.35 – 17.20 uur

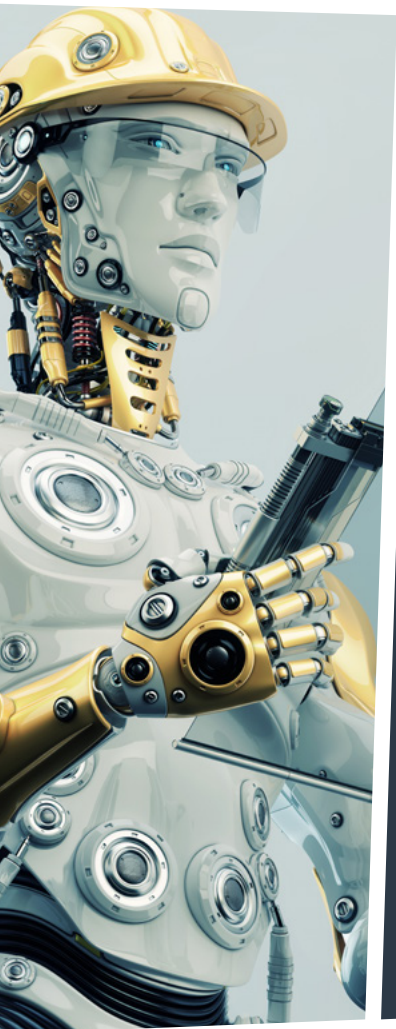
Anne Doeser is HR-innovator bij de Rabobank. Ze is gepassioneerd over de nieuwste technologieën en ervan overtuigd dat deze de medewerker kunnen helpen veel wendbaarder te worden om zich voor te bereiden op de Future of Work. Ze houdt zich momenteel vooral bezig met artificial intelligence, blockchain en robotics.

Afsluiting

Door **Deniz Dibooglu**
Locatie Aula
Van 17.20 – 17.30 uur

Deniz Dibooglu is oud-student van de opleiding HRM en winnaar van de ECHO Award 2018.

Met dank aan:

- ✓ Het Netwerk voor HR-professionals (NVP)
- ✓ Berenschot
- ✓ PWC
- ✓ IBM
- ✓ JOHAN BV
- ✓ NS
- ✓ RABO bank
- ✓ De lectoraten Change Management, Duurzame Talentontwikkeling van De Haagse Hogeschool en het lectoraat Persoonlijk Ondernemerschap van In Holland.